

Filmová a televizní fakulta AMU v Praze
Katedra režie FAMU
Posudek bakalářské (diplomové) práce

Název práce: **Mizanscéna ve filmu "Chrystaljove, vůz!" Alexeje Germana**

Student: Myroslava Klochko

Obor: režie

Posudek vedoucího práce

Autor posudku: Petr Marek, katedra režie

HODNOCENÍ :

1. Rozsah práce

- Počet stran celkem (bez přílohy) : 29 (samotný text práce bez titulní strany, prohlášení o původnosti, seznamu literatury, abstraktu, obsahu a evidenčního listu)
- Počet stran příloh : pokud je přílohou prohlášení o původnosti, seznam literatury, abstrakt, obsah a evidenční list, pak 5
- Počet titulů uvedených v seznamu literatury :

2. Obsahová stránka

- Práce splňuje zadání : ano, avšak nikoli vyčerpávajícím způsobem
- Vhodnost zvoleného cíle : adekvátní
- Výběr, použití a vyhodnocení odborné literatury : přiměřené
- Obsahová konzistence : práce obsahově jednotná

3. Formální stránka práce

- Jazyková a stylistická úroveň : rozporná, neboť pěkný jazyk i myšlenky jsou velmi bídě přeloženy z původně cizojazyčného textu
- Zpracování (grafická úprava, členění práce, přílohy, poznámky) : podprůměrné, bezmála absence editační práce

4. Celkové hodnocení bakalářské práce

(slovní hodnocení celkové úrovně a přínosu práce)

- Pozitiva :

Bakalářská práce Myroslavy Klochko se zabývá přesně tím, co slibuje její název: problematikou mizanscény ve filmu "Chrystaljove, vůz!" Alexeje Germana. Vlastně nemohlo být lepšího výběru, co se extrémnosti týče, k popisu daného fenoménu a určitého typu přístupu k němu, než tento vysoce stylizovaný film z roku 1998, který až do krajnosti využívá možností hry s prostorem, rekvizitou, juxtapozicí, pohybem kamery a celkovou choreografií předkamerové reality. Z toho důvodu se mi pro zamyšlení nad tématem zdála volba tohoto jediného filmu jako vynikající východisko k analýze. A dlužno říci,

že práce je právě ve svých vstupních premisách velmi precizní a výborně směřována svými základními stavebními prvky.

Autorka nás nejprve (logicky) seznámí s definicí pojmu "mizanscéna" a předloží škálu teoretických přístupů k němu tak, jak se vyvíjelo jeho užívání. Nejde sice o vyčerpávající výčet, ale rozhodně o výčet reprezentativní a především pro naši práci užitečný. Drobně matoucí je zastávka u pojmu "dispozitiv", podobně jako se občas v nejrůznějších podobách nejednotně tento pojem objevoval i ve filmové teorii.

Chytře se v rámci popisu možných přístupů k mizanscéně Myroslava odrazí od autorské teorie francouzských cinefilů, a přizná zásadní a prvořadé místo autorskému pojetí mizanscény při rozlišování druhdy nehmatatelné kategorie "režijní styl". Zřejmě by se pro podporu tohoto jednoduchého tvrzení daly v literárním díle Francoise Truffauta najít i příhodnější, méně obecné a méně ideologické citáty. A rozhodně by se daly přeložit.

Nicméně silou práce Myry Klochko je, že dokáže velmi dobře kompilovat názory jiných a řadit je logicky a srozumitelně.

Za druhou podstatnou filmově-teoretickou zastávku považuji zmínku o Deleuzově "teorii gesta". Vždyť co jiného, než gesto probíhající v čase, je primární silou filmového vyjádření? (Ach ovšem, tanečníci, nezapomněl jsem na vás!) Myro se v této části ovšem dopouští možná až příliš poetických vyjádření typu "film je sněním gesta". To sice dobře zní, ale znamenat to nemusí nic. Což je, naštěstí, v této práci ojedinělý případ. Ale hezký.

- **Negativa :**

Pokud ovšem mám tomuto textu něco vytknout, nebude toho málo. Uvažuji dokonce, zda negativa nakonec nepřevažují nad (velkými) pozitivy! Práce je totiž evidentně psána velmi narychlo, čehož důkazem je i to, že jsem jakožto její vedoucí měl možnost se s první verzí seznámit až v době velmi hraniční pro možnost do ní opakovaně zasahovat. Celý dobrý záměr trpí nejvíc právě tím, že text na mnoha místech ztrácí strukturu. Zasloužil by si rozhodně mnohonásobně delší editační čas, nemluvě o základních korekturách jazykových a prostém dobrém překladu. Nic z toho, zdá se, důsledně neproběhlo. Je to velká škoda. Díky tomu se zajímavá práce čte velmi špatně, chvílemi působí jako křížovka ve čtyřech jazycích, jejíž tajenka se občas dokonce nedostaví, jako kupříkladu v odstavci, zabývajícím se "druhým plánem", který ale namísto toho skončí u popisu limuzín. Dokonce se celý jeden půlodstavec objeví dvakrát za sebou - naštěstí alespoň ten nejzajímavější z celého textu. Přírozeným důsledkem chybějící editační práce jsou také nejen nečeská slova, ale i zkomolené, či pouze nepřeložené názvy děl, k nimž je odkazováno.

Co v práci vysloveně chybí, a přitom je náznakem v úvodu slíbeno, je Germanovo pojetí práce se situací mimo rám záběru a víceméně i jeho práce se zvukem (až na pár zmínek o "gestu slova"). V kapitole "Kamera, světlo, střih" se pak vůbec nedostane na "střih".

A přesto, že celý text je vlastně zajímavý, nedojdeme nakonec vlastně k žádnému konci. Prostě nás najednou překvapí závěr.

Naštěstí další formální aspekty práce se mi zdají víceméně v pořádku: poznámkový aparát tu je, citace jsou (až na jednu či dvě výjimky) řádně označeny.

5. Otázka pro obhajobu :
Nastiňte v práci slibovanou, ale nerealizovanou analýzu stříhových postupů
Alexeje Germana ve vztahu k mizanscéně.

6. Navrhovaná klasifikace : D

7. Doporučení či nedoporučení práce k obhajobě :
Na závěrečnou obhajobu autorky bych rozhodně chtěl říct, že pokus o
teoretickou analýzu takového díla, které je do jisté míry velmi anarchické a
svou podstatou se nějaké jednoduché analýze vzpírá, není jednoduchá
disciplína. A Myro v celkovém pojetí analýzy, dle mě, víceméně obstála. To ale
není omluvou tomu, že zároveň práce působí jako částečně "odfláklá". A i z
toho důvodu, přestože ji doporučuji k úspěšné obhajobě, jí nemohu navrhnout
lepší známku než D.

Datum: 29. srpna 2019

Jméno a podpis: Petr Marek